

POSEBAN PRILOG

SPONZOR PRILOGA

HEP

Neobična gestikulacija stopila je Fazila Saya s glazbom i s instrumentom, ali i s Kneževim dvorom

PIŠE: SANJA DRAŽIĆ

Izvanserijski glazbeni doživljaj je u Kneževom dvoru priredio turski umjetnik Fazil Say. Riječ je o drugom od tri klavirska recitala na Igrama. Prvi put ovoga ljeta publika je oduševljeno reagirala, paje Say ispraćen brojnim povikima "Bravo".

Bachove Goldberg varijacije

Koncert Fazila Saya izveden je bez pauze. Na programu su bila dva skladateljska imena: Johann Sebastian Bach i Fazil Say. Ako smo se, možda, zapitali kako će se na baroknodovezati današnje doba, Say je svojim sviranjem dao jasan odgovor – savršeno.

U prvom dijelu večeri, Say je izveo Bachove Goldberg varijacije. Skladba počinje temom nakon koje slijedi trideset varijacija, da bismo na kraju opet čuli početnu ariju. Uz nastanak djela veže se slijedeća priča: "Grof Hermann Carl von Keyserlingk, ruski veleposlanik u Dresdenu, naručio je od Bacha djelo koje će biti "nježno, ali i živahno" – i koje će mu njegov

Izvođačko i skladateljsko umijeće

kućni čembalist Johann Theophilus Goldberg, koji je spavao u sobi do njegove, svirati kada god Keyserlingk ne bude mogao spavati, a čini se da je to bilo često. Goldberg je navodno doista bio svirački virtuoz, kakav je i potreban za izvedbu ovog Bachova remek-djela, možda je bio Bachov učenik, a svakako učenik njegova sina Wilhelma Friedemanna; a iako je doista dobro svirao, vjerojatno još bio premlad i daleko od svojeg vrhunca kada je Bach napisao Varijacije – bilo mu je trinaest godina". Kako bi se u

Pijanist je pokazao da može sve što zaželi

teškoj skladbi zadržala pažnja kod slušatelja, izvedba zahtijeva virtuozno, precizno, jasno i muzikalno sviranje. A Fazil Say ima sve te odlike pa i još puno više od toga. Svira zanosno i potpuno uživiljeno, ukrasi su mu kristalno jasni a dinamički raspon velik – od jedva čujnog pianissima do zvonkog fortea. Često slobodnom rukom kao da dirigira onoj koja svira. A na kraju svake varijacije zaokruženim pokretom s obje ruke naglasi njen kraj. I da joj smiraj. Ta neobična gestikulacija ni na koji način ne ugrožava njegovo maestralno sviranje. Dapače, stapa ga s glazbom i s instrumentom. A ovom prilikom i s Kneževim dvorom.

I skladatelj i improvizator

Nakon što je odsvirao Goldberg varijacije koje su trajale šezdeset minuta, predstavio je svoju glazbu. Nismo znali što se krije pod imenom *À la carte*, pa nam je Say objasnio da se radi o izboru iz njegovog skladateljskog opusa i improvizacijama. Ali, prije toga, obratio se publici riječima: "Hvala vam dragi prijatelji, prvi put sam u Dubrovniku i oduševljen sam gradom. Velika mi je čast svirati u njemu i biti na Festivalu".

Say je prvo odsvirao skladbu *Black Earth*, u kojoj je koristio turski melos a pritiskom dlana na žice klavira postigao zvuk narodnog trzalačkog instrumenta. Zatim je Say izveo improvizacije na Gershwinov *Summertime*. Improvizacijska inventivnost te bogatstvo kolorita podiglo je publiku na noge. Say je bio dirnut gromoglasnim pljeskom pa je odsvirao i glazbeni dodatak.

Mozartova *Alla turca* počela je kako je i napisana. A onda se pretvorila u neobične i maštovite improvizacije koje su nas prošetale kroz razne žanrove.

Zahvalni smo Fadilu Sayu na ovom koncertu. Jer, rijetki su umjetnici koji na takav način ujedinjuju izvođačko, skladateljsko i improvizatorsko iskustvo i znanje. Say je pokazao da može sve što zaželi, čime je dobro prodrmao svakoga u publici. A mi zaželimo publici ovogodišnjih Igara što više sličnih iskustava.